

บทที่ ๕

ผลการศึกษา

ในการวิจัยความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการเก็บข้อมูลสนามไว้จำนวน ๕๐๐ คน เมื่อทำการเก็บข้อมูลเสร็จเรียบร้อยแล้ว ปรากฏว่าได้ตัวอย่างที่สามารถใช้ในการวิจัยได้ทั้งสิ้นจำนวน ๔๕๐ คน ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๘๘ ของตัวอย่างที่ได้กำหนดเอาไว้สำหรับรายละเอียดของข้อมูลหรือผลของการวิจัยดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

ตารางที่ ๓ ผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของตัวอย่าง

ประเภทของตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการ	๑๗๕	๓๘.๘
ประชาชน	๒๗๕	๖๐.๒
รวม	๔๕๐	๑๐๐

ตารางที่ ๔ ประเภทของข้าราชการผู้ตอบแบบสอบถาม

ประเภทของข้าราชการ	จำนวน	ร้อยละ
คำรวจ	๒๒	๑๒.๕๗
ฝ่ายการศึกษา	๔๘	๒๗.๔๓
ฝ่ายปกครอง	๒๑	๑๒.๐๐
ฝ่ายสาธารณสุข	๓๕	๒๐.๐๐
ฝ่ายคลังและพาณิชย์	๑๔	๘.๐๐
ฝ่ายอัยการและศาลยุติธรรม	๑๒	๖.๘๖
ฝ่ายการเกษตร	๑๒	๖.๘๖
ฝ่ายพัฒนาชุมชนและประชาสงเคราะห์	๖	๓.๔๓
ฝ่ายสถิติจังหวัด	๕	๒.๘๖
รวม	๑๗๕	๑๐๐

ตารางที่ ๕ ข้าราชการผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับตามชั้นยศ

ระดับของข้าราชการ	จำนวน	ร้อยละ
ข้าราชการพลเรือนระดับ ๑ - ๒ หรือ ตำรวจยศพลตำรวจ - นายดาบตำรวจ	๔๘	๒๘.๐๐
ข้าราชการพลเรือนระดับ ๓ - ๔ หรือ ตำรวจยศ ร.ต.ต. - ร.ต.อ.	๘๐	๔๕.๗๑
ข้าราชการพลเรือนระดับ ๕ - ๖ หรือ ตำรวจยศ พ.ต.ต. - พ.ต.อ. (อันดับ ๑)	๓๕	๒๐.๐๐
ข้าราชการพลเรือนระดับ ๗ ขึ้นไป หรือ ตำรวจยศ พ.ต.อ. (อันดับ ๒) ขึ้นไป	๑๑	๖.๒๙
รวม	๑๗๕	๑๐๐

ตารางที่ ๖ ประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามประเภทของอาชีพ

ประเภทของประชาชน หรือผู้ที่ไม่ได้รับราชการ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกรรวม	๑	๐.๓๘
ค้าขาย	๘๖	๓๓.๔๕
ธนาคาร	๕๔	๒๐.๓๘
พนักงานบริษัท	๕๐	๑๘.๘๓
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	๒๒	๘.๓๐
รับจ้าง	๔๑	๑๕.๘๓
อื่น ๆ	๑๑	๔.๑๕
รวม	๒๖๕	๑๐๐

ตารางที่ ๗ ข้าราชการและประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ

กลุ่มตัวอย่าง	เพศ				รวม
	ชาย	ร้อยละ	หญิง	ร้อยละ	
ข้าราชการ	๕๔	๓๘.๕	๘๖	๕๑.๕	๑๓๕
ประชาชน	๑๕๔	๖๑.๖	๑๐๖	๔๘.๒	๒๖๕
รวม	๒๐๘	๑๐๐	๑๕๒	๑๐๐	๔๕๐

๑๒๔

ตารางที่ ๘ ข้าราชการและประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามระดับการศึกษา

กลุ่มตัวอย่าง	การศึกษา						รวม
	ต่ำ (ป.๔-มศ.๓)	ร้อยละ	กลาง (มศ.๔-อนุ ปริญญา)	ร้อยละ	สูง (ปริญญาตรี ขึ้นไป)	ร้อยละ	
ข้าราชการ	๓๘	๒๔.๕	๖๒	๓๖.๗	๓๕	๒๕.๕	๑๓๕
ประชาชน	๑๑๘	๗๕.๖	๑๐๗	๖๓.๓	๓๕	๓๕.๕	๒๖๐
รวม	๑๕๖	๑๐๐	๑๖๙	๑๐๐	๑๑๓	๑๐๐	๔๓๘

ตารางที่ ๙ ข้าราชการและประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุ

กลุ่มตัวอย่าง	อายุ						รวม
	ต่ำ (๒๐ - ๓๐)	ร้อยละ	กลาง (๓๑ - ๕๐)	ร้อยละ	สูง (๕๑ ขึ้นไป)	ร้อยละ	
ข้าราชการ	๓๐	๓๑.๗	๕๑	๕๔.๑	๑๕	๑๖.๓	๑๓๕
ประชาชน	๑๕๑	๖๘.๓	๕๕	๕๑.๕	๑๖	๑๖.๓	๒๖๕
รวม	๒๒๑	๑๐๐	๑๐๖	๑๐๐	๓๑	๑๐๐	๔๕๗

ตารางที่ ๑๐ ข้าราชการและประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเชื้อชาติ

กลุ่มตัวอย่าง	เชื้อชาติ				รวม
	ไทย	รอยละ	ต่างดาว	รอยละ	
ข้าราชการ	๑๖๔	๔๓.๔	๑๑	๑๓.๓	๑๓๕
ประชาชน	๒๑๔	๕๖.๖	๕๑	๑๒.๓	๒๖๕
รวม	๓๗๘	๑๐๐	๖๒	๑๐๐	๔๔๐

ตารางที่ ๑๑ ข้าราชการและประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามรายได้

กลุ่มตัวอย่าง	รายได้						รวม
	ค่า (๐ - ๓,๐๐๐)	ร้อยละ	กลาง (๓๐๐๑-๖๐๐๐)	ร้อยละ	สูง (๖๐๐๑ ขึ้นไป)	ร้อยละ	
ข้าราชการ	๓๖	๒๕.๓	๓๖	๕๕.๕	๖๓	๔๓.๓	๑๓๕
ประชาชน	๑๐๔	๓๙.๓	๕๑	๕๔.๕	๖๕	๒๕.๓	๒๖๕
รวม	๑๔๐	๑๐๐	๑๖๓	๑๐๐	๑๒๘	๑๐๐	๔๓๕

จากตารางข้างต้นนี้ เป็นการจำแนกประเภทของตัวอย่าง อันได้แก่ข้าราชการและประชาชนไปในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นการจำแนกประเภทของตัวอย่างไปตามตัวแปรต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยมุ่งศึกษาถึง ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นว่า การเลือกตัวอย่างวิจัยครั้งนี้ได้ตัวอย่างที่ประกอบไปด้วยคุณลักษณะหรือตัวแปรตามที่มุ่งศึกษาอยู่อย่างครบถ้วนและเป็นสัดส่วนที่ศึกษาได้ ตัวแปรดังกล่าวได้แก่ ระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ ตามตารางที่ ๗ ๘ ๙ สำหรับ

ตารางที่ ๓ ๔ ๕ ๖ และ ๑๐ นั้น เป็นการแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นทั้งข้าราชการ และประชาชนนั้นได้รับการสุ่มเลือกมาจากหลายคุณลักษณะ ทั้งนี้เพื่อให้กลุ่มข้าราชการและกลุ่ม ประชาชนสามารถเป็นตัวแทนของประชากรศึกษาในทั้งสองกลุ่มดังกล่าวได้อย่างสมเหตุสมผล จะพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศชายและเพศหญิงมีจำนวนพอ ๆ กัน ทั้งของกลุ่มข้าราชการและ ประชาชน (โปรดดูตารางที่ ๙) และได้กลุ่มตัวอย่างครบทุกระดับการศึกษา โดยในกลุ่ม ข้าราชการมีผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด (โปรดดูตารางที่ ๘) เมื่อจำแนกตามอายุ มีข้าราชการที่มีอายุในระดับปานกลางมากที่สุด ส่วนในกลุ่มประชาชน ผู้มีอายุก่อนข้างน้อย มากกว่าผู้ที่มีอายุในกลุ่มอื่น ๆ ในค้ำนรายไ้ ในกลุ่มข้าราชการ มีผู้มีรายไ้ปานกลางมีจำนวน มากที่สุด และมีประชาชนที่มีรายไ้ไ้ในระดับต่ำมากกว่ากลุ่มรายไ้ไ้อื่น

ระดับความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชนในเขต เทศบาลเมืองนครสวรรค์

ระดับความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่น นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อความสำเร็จ ความวัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่นในประเทศไทย ทั้งนี้เพราะ ไม่ว่าจะ เป็นวัตถุประสงค์ ที่จะให้องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นแหล่งให้การ เรียนรู้ทางการ เมืองตามระบอบประชาธิปไตย หรือเป็นองค์กรที่จะช่วยแบ่ง เบาภาระของรัฐบาลกลางหรือเป็นองค์กรที่ปกครองตนเองที่รวดเร็ว และถูก เป้าหมาย ก็ล้วนแต่อาศัยการมีความสำนึกหรือการเอาตัว เองเข้าไปเกี่ยวข้องกับ การเมือง (self - in politics) ในลักษณะที่สอดคล้องต่อกันในทั้ง ๕ แง่มุมดังกล่าว ในบรรยากาศของการปกครองท้องถิ่นที่ประชาชนและข้าราชการมีความเข้าใจ มีความสนใจ และเข้ามีส่วนร่วม มีความรู้สึกว่าคุณภาพทางการเมืองสูง มีความรู้สึกในหน้าที่ พลเมืองที่ดี รวมทั้งมีความรู้สึกว่าการติดตามการ เมืองอย่างใกล้ชิดเป็นสิ่ง ที่ควรกระทำแล้ว การพัฒนาการปกครองท้องถิ่นก็จะมีโอกาสสำเร็จได้มากกว่า

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ โดยคำนึงถึงเกณฑ์ที่ได้กำหนดไว้ในข้างต้นแล้วจะพบว่า ข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ ๔ แจ่มุมด้วยกัน ได้แก่ ความสำคัญในแง่ของความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่น ความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมในการ เมืองท้องถิ่น ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองและความรู้สึกไม่เข้าใจการ เมือง ส่วนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นอีกแจ่มุมหนึ่งได้แก่ ในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่ของพลเมืองนั้น ข้าราชการและประชาชนต่างมีค่าเฉลี่ยของความสำคัญดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ทั้งนี้ จึงอาจสรุปได้ว่าข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ส่วนใหญ่มีความสำคัญต่อเทศบาลที่ตนสังกัดอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ (ดังได้แสดงไว้ในตารางที่ ๑๒ - ๑๓)

ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลแสดงระดับคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่น

กลุ่มตัวอย่าง	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่น				จำนวน	ไม่ตอบ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (mean)	S.D.	Variance		
ข้าราชการ	๑๑	๓.๕๖๐	๑.๖๔๕	๒.๗๓๔	๑๗๕	๐
ประชาชน	๑๑	๖.๕๘๑	๑.๘๔๕	๓.๒๑๘	๒๖๕	๐
ข้าราชการและประชาชน	๑๑	๓.๑๕	๑.๓๓๕	๒.๕๓๔	๔๔๐	๐

ตารางที่ ๑๓ ข้อมูลแสดงระดับคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่
ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง				จำนวน	ไม่ตอบ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (mean)	S.D.	Variance		
ข้าราชการ	๕๐	๒๑.๕๐	๕.๖๕๘	๒๑.๗๐๑	๑๗๒	๓
ประชาชน	๕๐	๒๑.๐๐	๕.๗๐๑	๒๒.๑๐๖	๒๖๓	๒
ข้าราชการและ ประชาชน	๕๐	๒๑.๑๘๗๗	๕.๖๘๕	๒๑.๘๕๖	๔๓๕	๕

ตารางที่ ๑๔ ข้อมูลแสดงระดับคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ
ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง				จำนวน	ไม่ตอบ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (mean)	S.D.	Variance		
ข้าราชการ	๕๕	๒๘.๘๘๘	๓.๕๕๘	๑๑.๘๘๓	๑๗๓	๒
ประชาชน	๕๕	๒๘.๓๕๑	๓.๗๖๕	๑๑.๐๕๕	๒๕๓	๒๒
ข้าราชการและ ประชาชน	๕๕	๒๘.๕๖๘	๓.๓๘๑	๑๑.๕๓๖	๔๒๖	๒๔

ตารางที่ ๑๕ ข้อมูลแสดงระดับคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่
ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง				จำนวน	ไม่ตอบ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (mean)	S.D.	Variance		
ข้าราชการ	๕๕	๓๓.๕๐๗	๖.๓๕๓	๕๐.๘๗๕	๑๓๒	๓
ประชาชน	๕๕	๓๒.๖๒๖	๕.๓๗๕	๒๘.๘๕๘๕	๒๖๐	๕
ข้าราชการและ ประชาชน	๕๕	๓๒.๕๓๗	๕.๘๐๗	๓๓.๗๒๕	๔๓๒	๘

ตารางที่ ๑๖ ข้อมูลแสดงระดับคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ
ความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง

กลุ่มตัวอย่าง	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง				จำนวน	ไม่ตอบ
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย (mean)	S.D.	Variance		
ข้าราชการ	๕๐	๓๓.๐๘๖	๖.๑๕๕	๓๗.๕๕๐	๑๓๕	๑
ประชาชน	๕๐	๓๓.๘๖๕	๕.๕๐๑	๓๐.๒๖๕	๒๕๘	๗
ข้าราชการและ ประชาชน	๕๐	๓๓.๕๕๐	๕.๗๘๑	๓๓.๕๒๖	๔๓๒	๘

นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาค่าของการกระจาย (standard deviation) และค่าความแปรปรวน (variance) ของข้อมูลก็พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีค่าทางสถิติทั้ง ๒ โกลด์ เคียงกันและมีค่าไม่สูงนักซึ่งย่อมจะแสดงว่าข้าราชการกับประชาชนต่างมีคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นโดยเฉลี่ยภายในแต่ละกลุ่มใกล้เคียงกันพอสมควร

จากผลการศึกษาที่ได้พบว่าประชาชนและข้าราชการในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำนี้เองที่ทำให้สันนิษฐานได้ว่า ลักษณะดังกล่าวอาจเป็นมูลเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลเมืองวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๒๓ ในอัตราต่ำที่สุดในบรรดาเทศบาลด้วยกันทั่วประเทศดังที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น

การที่ข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำดังกล่าวนี้น่าจะเป็นลักษณะที่สอดคล้องกับแนวความคิดและงานวิจัยอื่น ๆ ที่พบข้อสรุปแล้วว่าการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตยของไทยยังไม่สามารถประสบความสำเร็จได้ในเวลาหลายสิบปีที่ผ่านมา เป็นเพราะวัฒนธรรมทางการเมืองของคนไทยมิได้ให้อำนาจต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย แต่กลับไปให้อำนาจต่ออำนาจนิยมมากกว่า^๑ หรืออาจกล่าวได้ว่าลักษณะที่มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในระดับค่อนข้างต่ำนั้นเป็นลักษณะที่อาจมีมูลเหตุมาจากอิทธิพลของความคิดแบบ

^๑ เป็นต้นร่างงานของ กมล สมวิเชียร, "วัฒนธรรมการเมืองไทยกับพัฒนาการเมือง," ใน วรรณไวทยากร : รัฐศาสตร์ (พระนคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๑๘), หน้า ๓๓๓-๒๘. มนูญ ศิริวรรณ, "วัฒนธรรมการเมืองไทย : ศึกษาเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับลักษณะอำนาจนิยมของประชากรในกรุงเทพมหานคร," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิตภาควิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๒๐, สมบัติ ชำรงชัยวงศ์, "วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรในภาคกลาง," วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา ๒๕๑๘

อำนาจนิยม ค่านิยมแบบไพร่ฟ้าและ เจ้าขุนมูลนาย ยังคงฝังแน่นอยู่ในสังคมไทย ลักษณะดังกล่าวนี้เป็นลักษณะที่ไม่สอดคล้องต้องกันกับแนวความคิดในการปกครองตนเองของท้องถิ่นหรือแนวความคิดที่ยึดหลักการอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน อย่างไรก็ตาม จากผลการศึกษาดังกล่าวนี้อาจตั้งข้อสรุปได้ค่อนข้างหนึ่งว่า ทั้งการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในระดับชาติและการจัดการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของไทยล้วนเป็นเรื่องที่ไม่สอดคล้องกับหลายสิ่งหลายอย่างที่มีอยู่ในสังคมไทย

การเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ (ก่อนการนำตัวแปรด้านระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้เข้ามาพิจารณา)

ในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยยังต้องการศึกษาให้ลึกซึ้งลงไปว่า ระดับความสำคัญที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของประชาชนและข้าราชการ นี้มีลักษณะแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร ทั้งนี้เพราะหากสามารถอธิบายระดับความสำคัญต่อการปกครองของประชากรทั้งสองกลุ่มได้ชัดเจนเท่าใดก็ย่อมจะเป็นประโยชน์ต่อการหาแนวทางพัฒนาการ เมืองการปกครองในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติมากขึ้นได้เท่านั้น

ในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่ง เปรียบเทียบความสำคัญของข้าราชการและประชาชนในลักษณะดังกล่าวในแง่มุมต่าง ๆ ที่ลึกซึ้งลงไปอีกด้วย ซึ่งแม้ว่าตัวเลขแสดงค่าเฉลี่ย (ในคะแนนของแต่ละตอนทั้ง ๕ ตอน ของประชากรทั้งสองกลุ่มดังกล่าวจะปรากฏออกมาแล้วในลักษณะที่ใกล้เคียงกันก็ตาม แต่ผู้วิจัยก็ยังประสงค์ที่จะศึกษาเปรียบเทียบโดยใช้สถิติและวิธีทางการวิจัยอื่น ๆ เพื่ออธิบายให้เกิดความชัดเจนต่อไปอีกด้วย

รายละเอียดใน ไลบรารี ราชเรียน, ลักษณะสังคมและการปกครองของไทย
(กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๒๐), หน้า ๓๑-๓๒.

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความสำนึกของข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ที่มีต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่มุมต่าง ๆ ทั้ง ๕ แง่ด้วยกันได้พบว่า ข้าราชการและประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว ในลักษณะที่ไม่มีความแตกต่างกันเสียเป็นส่วนใหญ่ กล่าวคือ ในแง่ของการให้ความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล (ตามที่ไต่ถามไว้ในตารางที่ ๑๔) การมีความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองต่อการ เมืองท้องถิ่นดังกล่าว (ตามที่ไต่ถามไว้ในตารางที่ ๑๕) การมีความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง (ตามที่ไต่ถามไว้ในตารางที่ ๒๐) และความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองการปกครองท้องถิ่น (ตามที่ไต่ถามไว้ในตารางที่ ๒๑) ในทั้งสี่แง่มุมดังกล่าวนี้จากการศึกษาเปรียบเทียบด้วยวิธีทางสถิติแบบ t-test แล้ว ไม่พบความแตกต่างกันระหว่างข้าราชการกับประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ คงมีเพียงแง่เดียวของความสำนึกดังกล่าวที่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ขึ้น ระหว่างข้าราชการและประชาชน คือ ในแง่ของความรู้อย่างเข้าใจสภาพการเมืองการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตามที่ไต่ถามไว้ในตารางที่ ๑๗

ตารางที่ ๑๗ การเปรียบเทียบความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นของข้าราชการและประชาชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน N	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			d.f	นัยสำคัญ (Sig.)
		X	S.D.	T-Value		
ข้าราชการ	๑๓๕	๓.๕๒๐	๑.๒๔๕	๓.๓๖	๕๓๔	< ๐.๐๕
ประชาชน	๒๖๕	๒.๕๔๑	๑.๘๔๕			

ตารางที่ ๑๔ การเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของข้าราชการและประชาชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง				นัยสำคัญ (Sig.)
		\bar{X}	S.D	T-Value	d.f	
ข้าราชการ	๑๗๒	๒๑.๕๐	๔.๖๕๙	๑.๐๙	๔๓๓	๐.๐๕
ประชาชน	๒๒๓	๒๑.๐๐	๔.๗๐๒			

ตารางที่ ๑๕ การเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมืองของข้าราชการและประชาชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง				นัยสำคัญ (Sig.)
		\bar{X}	S.D.	T-Value	d.f	
ข้าราชการ	๑๗๓	๒๕.๘๘๔	๓.๔๔๙	๑.๒๐	๔๒๔	๐.๐๕
ประชาชน	๒๕๓	๒๕.๓๕๑	๓.๓๒๕			

ตารางที่ ๒๐ การเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสำคัญในหน้าที่พลเมืองของข้าราชการและประชาชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรูสึกในหน้าที่พลเมือง				นัยสำคัญ (Sig.)
		\bar{X}	S.D.	T-Value	d.f	
ข้าราชการ	๑๗๒	๓๓.๕๐๗	๖.๓๕๓	๑.๓๗	๔๓๐	๐.๐๕
ประชาชน	๒๖๐	๓๒.๖๖๖	๕.๓๗๖			

ตารางที่ ๒๑ การเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรูสึกไม่ไว้วางใจการเมืองของข้าราชการและประชาชน

กลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (N)	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรูสึกไม่ไว้วางใจการเมือง				นัยสำคัญ (Sig.)
		\bar{X}	S.D.	T-Value	d.f	
ข้าราชการ	๑๗๔	๓๓.๐๘๖	๖.๑๖๐	๑.๓๗	๔๓๐	๐.๐๕
ประชาชน	๒๕๘	๓๓.๘๖๘	๕.๕๐๑			

การที่ข้าราชการในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีความสำนึกต่อเทศบาลในแง่ของความเข้าใจสภาพการ เมืองการปกครองของเทศบาลสูงกว่าประชาชนหรือผู้ที่ไม่ได้มีอาชีพรับราชการนั้น อาจจะเนื่องมาจากข้าราชการส่วนใหญ่มักระดับการศึกษาสูงกว่าประชาชนอย่างหนึ่ง จึงเป็นไปได้ที่จะมีความรอบรู้ในกิจการบ้านเมืองมากกว่าหรือแตกต่างไปจากคนที่ไม่ได้รับราชการ นอกจากนี้ลักษณะของงานราชการแต่ละประเภทยังจะต้องมีการติดต่อประสานงานกันระหว่างหน่วยงานทางการปกครองและการบริหารทุกระดับ และประเภทมักจะมีการตรวจสอบซึ่งกันและกันอยู่ตลอดเวลา เพื่อการปรับปรุงและพัฒนาองค์การของตนไม่ให้เกิดความล่าช้าหรือเสียเปรียบองค์การอื่นในคานต่าง ๆ อยู่แล้ว ดังนั้นโอกาสที่ข้าราชการจะมีความรอบรู้สภาพการ เมืองการปกครองของเทศบาลได้ดีกว่าผู้ที่ไม่ได้รับราชการจึงเป็นไปได้มาก

สำหรับการที่ทั้งข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นหรือเทศบาลในแง่มุมอื่น ๆ อีกดีแง่มุมในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำเหมือนกันโดยไม่พบความแตกต่างกันระหว่างทั้งสองกลุ่มนั้น อาจจะเป็นเรื่องที่มีมูลเหตุมาจากการที่ประชาชนคนไทยยังคงมีลักษณะอำนาจนิยมอยู่ในระดับค่อนข้างสูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลายผลงานที่ไคกล่าวถึงข้างต้น ลักษณะการนิยมการใช้อำนาจเด็ดขาดและการยอมรับอำนาจของผู้ปกครองโดยปราศจากเงื่อนไขซึ่งเป็นลักษณะของอำนาจนิยมที่ปรากฏอยู่มากในหมู่ประชาชนคนไทย เช่นนิยมเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสำนึกต่อการปกครองตนเองของประชาชนตามวิธีการแห่งประชาธิปไตย ในคานของข้าราชการก็อยู่ในลักษณะทำนองเดียวกัน กล่าวคือ ลักษณะอำนาจนิยมหรือการไม่ยอมรับหลักการแห่งอำนาจอธิปไตยของปวงชนยังฝังแน่นอยู่ในความรู้สึกนึกคิดของข้าราชการตลอดมา ซึ่งลักษณะดังกล่าวนี้อาจเป็นมูลเหตุสำคัญที่ทำให้ข้าราชการในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีความสำนึกต่อการปกครองแบบเทศบาลในลักษณะที่ไม่ค่อยสอดคล้องต่อกันนักดังผลการวิจัยดังกล่าว การที่ทั้งประชาชนและข้าราชการในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีลักษณะความรู้สึกนึกคิดโน้มเอียงไปในทางอำนาจนิยมเช่นเดียวกัน ซึ่งเป็นลักษณะที่ได้รับอิทธิพลมาจากประวัติศาสตร์การเมืองการปกครองดังกล่าวในข้างต้น,

เช่นนี้จึงน่าจะเป็นมูลเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ในหลายแ่งมุมที่ทำการวิจัยไม่มีความแตกต่างกัน กล่าวง่าย ๆ คือ การที่ทั้งข้าราชการและประชาชนต่างมีพื้นฐานความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นที่อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำเหมือนกัน ย่อมมีส่วนทำให้ไม่พบความแตกต่างดังกล่าวของทั้งสองกลุ่มใดอย่างหนึ่ง นอกจากนั้นภูมิหลังทางด้านระดับการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ ก็อาจเป็นปัจจัยสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่แฝงเร้นอยู่จนทำให้ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวไม่แตกต่างกันได้

ผลการวิจัยในส่วนนี้ย่อมแสดงให้เห็นว่า ค่านิยมหรือลักษณะความรู้สึกรู้จักคิดที่ใ้ได้รับอิทธิพลหรือการปลูกฝังมาทางประวัติศาสตร์นับว่ามีส่วนสำคัญที่ทำให้ระบบราชการซึ่งเป็นกลุ่มพลังสำคัญที่สามารถกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศได้ไม่สามารถที่จะเป็นตัวกำหนดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่สอดคล้องกับแนวทางของประชาธิปไตยได้มากนัก ซึ่งสอดคล้องกับข้อสังเกตของ ริคท์ ที่ว่า "ระบบราชการที่แข็งแกร่งในประเทศเกิดใหม่ทั้งหลายนั้นมีแนวโน้มที่จะเป็นการชักขวางการเจริญเติบโตของฝ่ายบริหาร พรรคการเมือง สถาบันนิติบัญญัติ สมาคม (voluntary association) และสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย" ๑ อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้หากพิจารณาตัวเลข (mean) ก็จะไม่พบได้ว่าข้าราชการยังมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นที่ศึกษาสูงกว่าประชาชนหรือผู้ที่ไม่ได้รับราชการ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^๑ Joseph Lapalombara, "An Overview of Bureaucracy and Political Development," in Joseph Lapalombara. (ed.) Bureaucracy and Political Development (Princeton, New Jersey : Princeton University Press, 1963), pp.22-23.

แต่ความสูงกวาคังกลาวนั้นมีเพียงเล็กน้อยซึ่งเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกันทางสถิติแล้วไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ผลการวิจัยเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นครั้งนี้ในทั้ง ๕ แง่มุมได้พบความแตกต่างระหว่างข้าราชการกับประชาชนในแง่ของความเข้าใจสภาพการเมืองเพียงแง่เดียว จึงอาจสรุปได้ว่าข้าราชการและประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลไม่แตกต่างกัน ผลการศึกษาในส่วนนี้จึงเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๑

ผลการวิจัยในส่วนนี้ชี้ว่าคําคานผลการวิจัยของสมบัติ ชำรงธัญวงศ์ ซึ่งศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่สมัครศึกษามีทั้งที่ไม่ได้เป็นข้าราชการและที่เป็นข้าราชการด้วย ผลการศึกษาพบว่า ระดับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมของผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่มีตำแหน่งทางราชการด้วย กับผู้ที่ไม่ได้มีตำแหน่งทางราชการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือ ผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่มีตำแหน่งทางราชการด้วยมีระดับวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยมสูงกว่าผู้นำกลุ่มเกษตรกรที่ไม่มีตำแหน่งทางราชการด้วย ขณะเดียวกันผลการวิจัยครั้งนี้ก็ยังมีลักษณะคําคานผลการวิจัยของ ร.ศ.ศ. มณฑล มือนันต์

สมบัติ ชำรงธัญวงศ์. "วัฒนธรรมทางการเมืองของผู้นำกลุ่มเกษตรกรในภาคกลาง".

๒ ร.ศ.ศ. มณฑล มือนันต์, "วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีบุคคลชั้นนำ จังหวัดสิงห์บุรี," วิทยานิพนธ์ปริญญา

ซึ่งศึกษาวัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำในท้องถิ่นของจังหวัดสิงห์บุรีพบว่า บุคคล
 ชั้นนำที่มีอาชีพรับราชการมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยมากกว่าบุคคลชั้นนำ
 ที่มีอาชีพไม่ได้รับราชการ แต่มีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมน้อยกว่าบุคคลชั้นนำ
 ที่มีอาชีพไม่ได้รับราชการ

ระดับการศึกษากับความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

การศึกษาเป็นมอเกิดของประสบการณ์หรือความรู้ความเข้าใจ ก่อให้เกิด
 ทัศนคติหรือความรู้ลึกลับนึกคิด รวมตลอดทั้งท่าทีหรือพฤติกรรมที่ผิดแผกแตกต่างกันออกไปได้
 จากการศึกษาของอัลมอนต์ (Almond) และเวอร์บา (Verba) ก็ได้ชี้ให้เห็นว่า
 การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญของกระบวนการขัดเกลาให้รู้ระเบียบทางสังคมการเมือง
 โดยที่การศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้เรื่องราวการเมืองดีขึ้น และมีความเชื่อมั่นสูงในบทบาท
 การเมืองของตน ระบบการศึกษาจึงเป็นแนวทางในการส่งเสริมประชาธิปไตยโดยไม่รู้ตัว
 เช่น บุคคลมีการศึกษาสูงมักจะมี ความสนใจทางการเมืองและมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่า
 บุคคลที่มีการศึกษาค่ำ ฉะนั้นจึงเป็นไปได้ว่า ในการจัดการปกครองตนเองของท้องถิ่น
 ซึ่งยึดหลักการปกครองโดยประชาชนเช่นเดียวกันกับการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย
 หากประชาชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงเท่าใด ก็ย่อมจะช่วยส่งเสริมความสำนึกของ
 ประชาชนต่อการปกครองท้องถิ่นได้มากขึ้นเท่านั้น

เหตุผลที่สนับสนุนข้อความดังกล่าวก็คือ ในการปกครองท้องถิ่นนั้นประชาชนจะต้อง
 เป็นผู้ตัดสินใจเลือกผู้ปกครองและในขั้นสุดท้ายแล้วจะต้องเป็นผู้ตัดสินใจปัญหาต่าง ๆ ด้วย
 ตัวเอง ด้วยเหตุนี้ ประชาชนจึงจำเป็นต้องมีความรอบรู้ในปัญหาของท้องถิ่น สามารถ

Almond and Verba, The Civic Culture (Boston : Little,
 Brown and Company, 1966), pp.46-47.

ทัศนใจว่าควรจะมีการดำเนินการแก้ไขอย่างไร หรืออย่างน้อยก็ทัศนใจใ้ถูกท้วงว่า จะเลือกผู้นำคนใดให้เป็นผู้แก้ปัญหา ประชาชนจะต้องมีความสนใจและมีความรู้พอที่จะ แสดงความคิดเห็นต่อการจัดการปกครองและทัศนใจสนับสนุนหรือคัดค้านการกระทำของ ผู้ปกครอง การศึกษาจะช่วยให้บุคคลเข้าใจปัญหาของการปกครองท้องถิ่นและเข้าใจ ต่อไปว่า ปัญหานี้เกี่ยวข้องกับตัวเองอย่างไร ตัวเองควรจะทำอะไรบ้าง ผู้มีการศึกษามักจะเป็นคนมีเหตุผลว่าอะไรอยู่ในวิสัยที่จะเป็นไปได้หรือไม่ได้ รู้ถึงความซับซ้อนและ เกี่ยวพันกันของปัญหาต่าง ๆ ควบเหตุนี้นจึงไม่ใคร่หวังหรือเรียกร้องให้มีการแก้ปัญหาให้ สำเร็จจุดลงไปในทันทีทันใด โดยเฉพาะเรียกร้องให้องค์การปกครองท้องถิ่นหรือเทศบาล ช่วยเหลือหรือดำเนินการแต่ฝ่ายเดียว ในแง่นี้ผู้มีการศึกษาจึงมักเข้าใจบทบาทของตัวเอง ในการปกครองท้องถิ่นได้ดีกว่าและนิยมการแก้ปัญหาแบบสายกลางซึ่งเป็นวิธีการของ ประชาธิปไตย^๑

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ระหว่างข้าราชการกับประชาชน (ผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ) ในทั้ง ๕ แง่มุมเมื่อพิจารณาตาม ระดับการศึกษาแล้วได้ปรากฏผลตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๒๒ - ๒๕ ดังนี้

ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น หลังจากนำตัวแปรด้านระดับการศึกษา เขามารวมพิจารณาคู่กับตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ได้แสดงให้เห็นว่าเมื่อพิจารณาตาม ระดับการศึกษา ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ระดับ

^๑ ประเสริฐ แยมกลิ่นฟูง, "สังคมวิทยาการเมือง : ประชาธิปไตยในแง่ ของสังคมวิทยา," ใน ประณต นันทยะกุล (บรรณาธิการ) การเมืองและสังคม (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑), หน้า ๒๒๗.

การศึกษาที่แตกต่างกันก็มีผลทำให้ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันออกไปได้ไม่ว่าภายในกลุ่มข้าราชการหรือกลุ่มประชาชนก็ตาม (ตารางที่ ๒๒) กล่าวคือ ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นจะสูงขึ้นตามระดับของการศึกษา ผู้มีระดับการศึกษาสูงจะมีความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นดีกว่าผู้มีการศึกษาระดับปานกลางและผู้มีการศึกษาค่ำตามลำดับ แม้ว่า

ตารางที่ ๒๒ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ตัวแปรตามอาชีพ (ข้าราชการและประชาชน) และตัวแปรตามระดับการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา

ที่มาของความผันแปร	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่อาัยการ)	๒๑.๑๒๙	๓	๗.๐๔๓	๖.๘๑๓	๐.๐๐๐
ระดับการศึกษา	๑๑.๘๙๗	๑	๑๑.๘๙๗	๓.๙๗๕	๐.๐๕๐
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ ระดับการศึกษา	๓๑.๕๕๑	๒	๑๕.๗๗๕	๕.๒๕๕	๐.๐๐๖
	๔.๒๗๕	๒	๒.๑๓๗	๐.๗๕๑	๐.๕๕๙

ตารางที่ ๒๓ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการและประชาชน) และตัวแปรด้านระดับการศึกษา

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 7.25		ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			
ตัวแปรอิสระ และ กลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๖	๐.๓๓		๐.๒๑	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๒	-๐.๒๒		-๐.๑๕	
			๐.๑๕		๐.๑๐
ระดับการศึกษา					
- คำ	๑๕๕	-๐.๕๐		-๐.๓๕	
- ปานกลาง	๑๕๗	๐.๐๕		๐.๐๕	
- สูง	๑๐๖	๐.๕๕		๐.๕๐	
			๐.๒๐		๐.๑๗
Multiple R ²					๐.๐๕๘
Multiple R					๐.๒๒๐

ตารางที่ ๒๘ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามามีส่วนรวมทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านระดับการศึกษา

ที่มาของความผันแปร	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ของความสนใจและการเข้า มามีส่วนรวมทางการเมือง			F	ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม		
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๑๑.๘๒๐	๑	๑๑.๘๒๐	๐.๕๒๐	๐.๔๗๑
ระดับการศึกษา	๓๗.๑๓๑	๒	๓๗.๕๘๖	๐.๗๕๖	๐.๑๗๔
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ ระดับการศึกษา	๘.๓๘๑	๒	๘.๑๙๐	๐.๑๕๐	๐.๘๖๗

ตารางที่ ๒๕ การวิเคราะห์ความผันแปรของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการและประชาชน) และตัวแปรด้านระดับการศึกษา

ที่มาของความผันแปร	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของกำลังสอง	อัตราอิสระกำลังสอง (DF)	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๒๐๘.๘๕๐	๓	๖๙.๖๑๖	๖.๒๕๗	๐.๐๐๐
ระดับการศึกษา	๑.๒๕๐	๑	๑.๒๕๐	๐.๑๑๗	๐.๗๓๒
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ ระดับการศึกษา	๑๗๑.๖๒๒	๒	๘๕.๘๑๑	๗.๘๕๗	๐.๐๐๐
	๑๐.๕๕๐	๒	๕.๒๗๕	๐.๔๘๓	๐.๖๑๘

ตารางที่ ๒๒ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรค่านระดับการศึกษา

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 29.60		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และ กลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๒๒	๐.๓๕		๐.๐๗	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๒	-๐.๒๘		-๐.๐๕	
			๐.๐๘		๐.๐๒
ระดับการศึกษา					
- ต่ำ	๑๔๕	-๐.๕๗		-๐.๕๕	
- ปานกลาง	๑๕๗	-๐.๒๗		-๐.๒๒	
- สูง	๑๐๒	๑.๑๗		๑.๑๘	
			๐.๒๑		๐.๒๐
Multiple R ²					๐.๐๘๕
Multiple R					๐.๒๑๑

จะมีการควบคุมตัวแปร ทางค่านาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้วก็ตาม ความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่นยังคงเป็นไปตามระดับของการศึกษาคังกล่าว (ตารางที่ ๒๓)

ในแง่ของความสนใจและการ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมือง หลังจากนำตัวแปร คำนระดับการศึกษา เขามารวมพิจารณาด้วยกับตัวแปรค่านาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ ข้าราชการ) แล้วให้ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) คังกล่าว โดยไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นั่นคือ ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อ การปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและการ เข้ามามีส่วนร่วมทางการ เมืองเมื่อพิจารณา ตามระดับการศึกษาแล้วไม่มีความแตกต่างกัน ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันก็ไม่มี ความสำคัญ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ที่จะทำให้ข้าราชการหรือประชาชนมีความสำนึก ต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่คังกล่าวแตกต่างกันออกไปได้ (ตารางที่ ๒๔)

ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมือง เมื่อนำตัวแปรค่านระดับการ ศึกษาเขามารวมพิจารณาด้วยกับตัวแปรค่านาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ให้ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งหมายความว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครอง ท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมือง เมื่อพิจารณา ตามระดับการศึกษาแล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการศึกษาที่ แตกต่างกันก็มีผลให้เกิดความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองที่แตกต่างกันได้ (ตารางที่ ๒๕) โดยจากผลการวิจัยได้พบว่า ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงจะมีความรู้สึกในประสิทธิภาพ ทางการ เมืองในระดับท้องถิ่นสูงที่สุด ถัดลงไปได้แก่ผู้ที่มีการศึกษาปานกลางและต่ำตาม ลำดับ แมวจะมีการควบคุมตัวแปรทางค่านาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้วก็ตาม ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองก็ยังคงเป็นไป ตามระดับของการศึกษาคังกล่าว (ตารางที่ ๒๖)

ในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง เมื่อนำตัวแปรค่านระดับการศึกษา เขามารวมพิจารณาด้วยกับตัวแปรค่านาซีฟ (ข้าราชการ ประชาชน) แล้วให้ค่าผลหลัก

ของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ เช่นกัน ซึ่งหมายความว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีผลให้ความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองของทั้งข้าราชการและประชาชนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติก็เช่นเช่นกัน (ตารางที่ ๓๓) โดยจากผลการวิจัยได้พบว่า ระดับความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่มุมมองดังกล่าวนี้จะเพิ่มมากขึ้นตามระดับของการศึกษา แมว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางคานาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ผู้ที่มีความสำคัญสูงสุดก็ยังไม่แก่ ผู้ที่มีระดับการศึกษาสูงและผู้ที่มีความสำคัญค่าที่สุดได้แก่ผู้มีการศึกษาต่ำ ส่วนผู้ที่มีความสำคัญอยู่ในระดับปานกลางได้แก่ ผู้มีการศึกษาระดับปานกลาง (ตารางที่ ๓๔)

ในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง เมื่อนำตัวแปรคานาซีฟระดับการศึกษาเข้ามา รวมพิจารณาด้วยกับตัวแปรคานาซีฟ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ค่าผลหลักหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ที่ได้ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งหมายความว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาแล้วไม่พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ หรือไม่มีผลให้ข้าราชการหรือประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่มุมมองดังกล่าวแตกต่างกันเช่นกัน (ตารางที่ ๓๕)

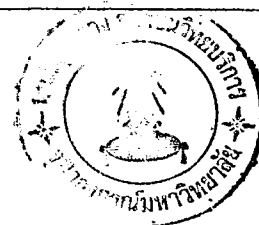
จากการศึกษาความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลของข้าราชการและประชาชน เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา (ในทั้ง ๕ แง่มุม) ในลักษณะที่เป็นตัวแปรควบคุมแล้วได้พบว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ทั้งหมด ๓ แง่มุมด้วยกัน คือ ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง และในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง ส่วนในแง่ของความสนใจการเมืองและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง และในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองนั้น เมื่อพิจารณา ร่วมกับระดับการศึกษาแล้ว ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างข้าราชการกับประชาชน

ตารางที่ ๒๗ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่าอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรค่าระดับการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิทธิพลอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๒๔.๘๑๔	๑	๒๔.๘๑๔	๐.๓๘๗	๐.๓๗๖
ระดับการศึกษา	๑๓๐๓.๕๖๕	๒	๖๕๑.๗๖๒	๒๐.๕๗๗	๐.๐๐๐
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ ระดับการศึกษา	๓.๐๘๗	๒	๑.๕๔๓	๐.๐๔๘	๐.๙๕๒

ตารางที่ ๒ การวิเคราะห์การแจกแจงของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านระดับการศึกษา

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean). = 32.94		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง			
ตัวแปรอิสระ และ ถดถอย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๖	๐.๔๔		-๐.๓๒	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๒	-๐.๓๐		๐.๒๒	
			๐.๐๖		๐.๐๘
ระดับการศึกษา					
- ต่ำ	๑๔๕	-๑.๘๔		-๑.๕๒	
- ปานกลาง	๑๕๗	-๐.๑๙		-๐.๒๑	
- สูง	๑๐๖	๒.๘๑		๒.๕๕	
			๐.๓๑		๐.๓๒
Multiple R ²					๐.๐๘๖
Multiple R					๐.๓๑๐

ตารางที่ ๒๕ การวิเคราะห์การันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านระดับการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา

ที่มาของความันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวม กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ย ของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใชข้าราชการ)	๒๑๒.๓๘๕	๓	๗๐.๗๘๒	๒.๑๘๕	๐.๐๘๘
ระดับการศึกษา	๕๑.๒๕๒	๑	๕๑.๒๕๒	๑.๘๑๓	๐.๑๘๘
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ ระดับการศึกษา	๑๙๐.๕๒๑	๒	๘๕.๒๖๐	๒.๖๓๒	๐.๐๓๓
	๑๒๕.๘๘๒	๒	๖๒.๙๔๑	๑.๙๓๓	๐.๑๖๕

ด้วยเหตุที่ผลการวิจัยความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของ
 ข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษา ได้พบความแตกต่างกัน
 ในความสำคัญดังกล่าวระหว่างข้าราชการกับประชาชนอยู่ ๓ แง่มุมในทั้งหมด ๕ แง่มุม
 ดังผลวิจัยข้างต้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปว่า มีความแตกต่างในความสำคัญของการปกครอง
 ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามระดับการศึกษาได้
 ซึ่งเป็นจริงตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๒

การที่เมื่อนำตัวแปรตามการศึกษาเข้ามาร่วมพิจารณาในการเปรียบเทียบ
 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนในลักษณะที่เป็นตัวแปร
 ควบคุม (control variable) แล้วมีผลให้ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่นของ
 ข้าราชการกับประชาชน ซึ่งเดิมพบว่าไม่มีความแตกต่างกันเปลี่ยนแปลงผลเป็นมีความ
 แตกต่างขึ้นยอมแสดงว่า การศึกษามีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองของข้าราชการ
 และประชาชนได้จริง จากการวิจัยก็พบว่า ผู้มีระดับการศึกษาสูงขึ้นมักจะเป็นผู้ที่มีความ
 สำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงขึ้นด้วย ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะช่วยทำให้เกิดความเชื่อมั่น
 ในบทบาทและอิทธิพลทางการเมืองของคน ทำให้เกิดความรู้หรือสำนึกในบทบาทของ
 ตนเองที่พึงมีต่อการเมืองตามระบอบการปกครองที่เป็นการปกครองโดยประชาชน ผลงาน
 วิจัยในส่วนนี้จึงสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมบัติ ชำรงชฎวงศ์^๑ ที่พบว่าระดับการศึกษา
 มีผลต่อความคิดแบบอำนาจนิยม โดยผู้มีการศึกษาสูงมีแนวโน้มจะมีความคิดแบบประชาธิปไตย
 ในขณะที่ผู้มีการศึกษต่ำมักจะมีแนวคิดเอนเอียงไปทางอำนาจนิยม ขณะเดียวกันก็เป็นการ
 ยืนยันผลงานของ อัลมอนต์ (Almond) และเวอร์บา (Verba) ที่ได้ให้ทัศนะว่า
 ระบอบประชาธิปไตยเมื่อเปรียบเทียบกับระบบการเมืองอื่น ๆ แล้ว มีแนวโน้มจะประกอบ
 ไปด้วยประชาชนที่อ่านออก เขียนได้ และมีการศึกษาก็ มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวหรือความมั่งคั่งสูง

^๑ สมบัติ ชำรงชฎวงศ์, "วัฒนธรรมทางการเมืองของกลุ่มผู้นำเกษตรกร
 ในภาคกลาง."

และมีความก้าวหน้าในอารยธรรมแบบสมัยใหม่^๑ ผลงานของ อัลมอนด์ (Almond) และ เวอร์บา (Verba)^๒ ในเรื่องอิทธิพลของการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติทางการเมืองในการศึกษา ๕ ชาติ ก็ได้พบว่า คนยิ่งได้รับการศึกษาสูงขึ้นเท่าใด จะยิ่งเป็นคนที่มีรู้ทางการเมือง สนใจการเมืองแรงกล้ายิ่งขึ้น ติดตามข่าวสารการเมือง มีความคิดและสนใจการเมืองกว้าง ชอบออกเสียงประชามติทางการเมืองโดยเสรี รู้สึกตัวเองว่ามีอิทธิพลต่อรัฐบาลรวมเป็นสมาชิกองค์การต่าง ๆ และมีความเชื่อมั่นในสิ่งแวดลอมทางสังคมมากกว่าคนที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่า

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความสัมพันธ์ต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชน (ผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ) ในทั้ง ๕ แง่มุม เมื่อพิจารณาตามเพศแล้ว ได้ปรากฏผลตามที่ได้นำเสนอไว้ในตารางที่ ๓๐-๓๓ ดังนี้

ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น เมื่อนำตัวแปรเกี่ยวกับเพศเข้ามารวมพิจารณาควบคู่กับตัวแปรคานอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ให้ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ถึงกล่าวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งหมายความว่าเมื่อพิจารณาตามเพศแล้ว ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติขึ้น เพศที่แตกต่างกันก็ไม่มีผลให้เกิดความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นที่แตกต่างกันขึ้น แต่อาชีพที่แตกต่างกันหรือการเป็นข้าราชการและไม่เป็นข้าราชการสามารถทำให้เกิดความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันออกไปได้ (ตารางที่ ๓๐) แสดงว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสองที่ทำให้ข้าราชการกับประชาชนมีความเข้าใจ

^๑ Almond and Verba, The Civic Culture, p.9.

^๒ Ibid., pp. 56-57.

การ เมืองท้องถิ่นแตกต่างกันยอมอยู่ที่การมีอาชีพที่ต่างกัน คือ ช่างราชการและไม่ไช้ราชการ
เป็นสำคัญ ซึ่งในการร่างที่ ๓๑ ได้ยืนยันอีกครั้งหนึ่งว่า ช่างราชการนั้นมีความเข้าใจการเมือง
ท้องถิ่นสูงกว่าประชาชน แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางคานพิเศษด้วยลึกลับยังไม่เปลี่ยนแปลง

ในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อพิจารณาเฉพาะ
ตัวแปรคานอาชีพ (ช่างราชการ ไม่ไช้ช่างราชการ) หรือการเป็นช่างราชการไม่ไ้ทำให้
มีความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่าประชาชนแต่อย่างใด แต่เมื่อนำตัวแปร
เกี่ยวกับเพศเขามารวมพิจารณาควบคู่กันทำให้ผลลัพธ์ของตัวแปรอิสระทั้งสอง (

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ขึ้น ซึ่งหมายความว่า ช่างราชการกับ
ประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วม
ทางการเมือง เมื่อพิจารณาตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศที่แตกต่างกัน
จะทำให้มีความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันได้ (การร่างที่ ๓๒) โดย
เพศชายมีความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง แม้ว่าจะมีการควบคุม
ตัวแปรทางคานอาชีพแล้ว เพศชายก็ยังคงมีความสำคัญสูงกว่าเพศหญิง (การร่างที่ ๓๓)

ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง อาชีพที่ต่างกัน (ช่างราชการ
ไม่ไช้ช่างราชการ) ไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมืองแตกต่างกัน
แต่อย่างใด แต่เมื่อนำตัวแปรทางคานเพศเขามารวมพิจารณาควบคู่กันทำให้ผลลัพธ์ของ
ตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่ง
หมายความว่า เมื่อพิจารณาตามเพศช่างราชการกับประชาชนมีความรู้สึกในประสิทธิภาพ
ทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศที่แตกต่างกันจะทำให้เกิดความรู้สึก
ในประสิทธิภาพทางการเมืองแตกต่างกัน (การร่างที่ ๓๔) โดยเพศชายจะมีความรู้สึกใน
ประสิทธิภาพทางการเมืองสูงกว่าเพศหญิง แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางคานอาชีพ
(ช่างราชการ ไม่ไช้ช่างราชการ) แล้วก็ตาม (การร่างที่ ๓๕)

การวิจัยที่ ๓๐ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน)
และตัวแปรค่านเพศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามเพศ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นใน แง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๓๑.๘๓๐	๑	๓๑.๘๓๐	๑๐.๖๕๕	๐.๐๐๑
เพศ	๘.๒๓๐	๑	๘.๒๓๐	๒.๗๕๕	๐.๐๙๘
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ เพศ	๓.๓๕๑	๑	๓.๓๕๑	๑.๑๒๓	๐.๒๙๐

ตารางที่ ๓๑ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านเพศ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 7.26		ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๒๗	๐.๓๓		๐.๓๔	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๘๓	-๐.๒๓		-๐.๒๓	
			๐.๑๕		๐.๑๖
เพศ					
- ชาย	๒๘๐	๐.๑๑		๐.๑๒	
- หญิง	๑๓๐	-๐.๑๕		-๐.๑๗	
			๐.๐๗		๐.๐๘
Multiple R ²					๐.๐๓๐
Multiple R					๐.๑๗๔

ตารางที่ ๓๒

การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วม
ทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่านอาชีพ (ข้าราชการ
ประชาชน) และตัวแปรค่านเพศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามเพศ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นใน แง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วน ร่วมทางการเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๕๘.๘๕๗	๑	๕๘.๘๕๗	๒.๕๘๒	๐.๑๐๐
เพศ	๓๓๒.๘๒๗	๑	๓๓๒.๘๒๗	๑๕.๘๘๘	๐.๐๐๐
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ เพศ	๒.๘๘๐	๑	๒.๘๘๐	๐.๑๓๒	๐.๗๑๒

ตารางที่ ๓๓ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านเพศ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 21.24		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความสนใจและการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๒๗	๐.๓๙		๐.๘๘	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๘๓	-๐.๒๗		-๐.๓๐	
			๐.๐๗		๐.๐๘
เพศ					
- ชาย	๒๘๐	๐.๓๕		๐.๗๖	
- หญิง	๑๓๐	-๑.๐๖		-๑.๐๘	
			๐.๑๙		๐.๑๙
Multiple R ²					๐.๐๘๒
Multiple R					๐.๒๐๖

ตารางที่ ๓๔ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพ
ทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรทางค่านิยมอาชีพ (ข้าราชการ
ประชาชน) และตัวแปรค่านิยมเพศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่าง
ของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาค่าเพศ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ของความรู้สึก ในประสิทธิภาพทางการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใชข้าราชการ)	๓๖.๕๖๐	๑	๓๖.๕๖๐	๓.๒๕๐	๐.๐๗๐
เพศ	๒๔.๒๕๖	๑	๒๔.๒๕๖	๕.๗๑๕	๐.๐๑๗
คาปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)	๐.๐๐๑	๑	๐.๐๐๑	๐.๐๐๐	๐.๙๕๑
อาชีพ : เพศ					

ตารางที่ ๓๕ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านเพศ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 29.62		ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๒๗	๐.๓๘		๐.๓๖	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๘๓	-๐.๒๓		-๐.๒๕	
			๐.๐๘		๐.๐๘
เพศ					
- ชาย	๒๘๐	๐.๓๓		๐.๓๓	
- หญิง	๑๓๐	-๐.๕๕		-๐.๕๓	
			๐.๑๑		๐.๑๒
Multiple R ²					๐.๐๒๑
Multiple R					๐.๑๔๘

ตารางที่ ๓๒ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง -
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปร
ด้านเพศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่าง
ข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาตามเพศ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๕๗.๕๑๑	๑	๕๗.๕๑๑	๑.๖๖๙	๐.๑๙๗
เพศ	๖๗.๒๘๖	๑	๖๗.๒๘๖	๑.๙๕๖	๐.๑๖๓
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ เพศ	๒๑.๙๖๑	๑	๒๑.๙๖๑	๐.๖๓๘	๐.๔๒๕

ตารางที่ ๓๗) การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำนึกต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน)
และตัวแปรค่านเพศ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาตามเพศ

ที่มาของความผันแปร	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๔๕.๘๘๔	๑	๔๕.๘๘๔	๑.๓๕๕	๐.๒๘๕
เพศ	๒๙.๘๘๘	๑	๒๙.๘๘๘	๐.๘๓๙	๐.๓๘๕
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ เพศ	๑.๑๓๓	๑	๑.๑๓๓	๐.๐๓๓	๐.๘๕๕

ในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองที่พึงมีต่อการปกครองท้องถิ่น อาชีพที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ประชาชน) และเพศที่แตกต่างกัน ต่างไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองแตกต่างกัน เมื่อนำตัวแปรทั้งสองพิจารณาร่วมกัน ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ หรืออาจกล่าวได้ว่า เมื่อพิจารณาตามเพศ ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองไม่มีความแตกต่างกันทางสถิติอย่างใด (ตารางที่ ๓๖)

ในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองการปกครองท้องถิ่นก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ อาชีพที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ประชาชน) และเพศที่แตกต่างกันต่างไม่ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองแตกต่างกัน เมื่อนำตัวแปรทั้งสองคืออาชีพดังกล่าวและเพศมาพิจารณาร่วมกัน ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ใดๆ จึงอาจกล่าวได้ว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองเมื่อพิจารณาตามเพศ แล้วไม่พบว่ามีความแตกต่างกันในทางสถิติ (ตารางที่ ๓๗)

เพศกับความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

ในทางการเมืองและการบริหารโดยทั่วไป อาจกล่าวได้ว่าเพศชายได้เข้าไปมีบทบาทอยู่อย่างเด่นชัดและกว้างขวางมากกว่าเพศหญิง จะเห็นได้ว่า นักการเมืองหรือผู้นำทางการเมืองส่วนมากได้แก่ผู้ชาย เหตุผลที่อธิบายความข้อนี้ อาจเนื่องมาจากอิทธิพลของความเชื่อที่ว่า การจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการเมืองเป็นเรื่องที่จะต้องใช้กลยุทธ์อันสลับซับซ้อน เขาต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจและอิทธิพล ผู้ที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยว

Howard W. Wriggins, The Ruler's Imperative : Strategies for Political Survival in Asia and Africa (New York and London : Columbia University Press, 1969), pp.9-10.

ทางการ เมืองจึงควร เป็นผู้ที่มีความเข้มแข็งทรากอดทนทั้งทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งในที่นี้ หมายถึงผู้ชายโดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยซึ่งยังคงฝังแน่นอยู่กับค่านิยมที่ว่า "เพศชาย เป็นช่างเท้าหน้า เพศหญิงเป็นช่างเท้าหลัง" ค้วยแล้วก็ยังทำให้ความเป็นจริงเกี่ยวกับ เพศดังกล่าวปรากฏอยู่ในทุกระดับในทางการ เมืองและการบริหารของไทย

ค่านิยมหรือความเชื่อดังกล่าวนี้ว่าน่าจะเป็นมูลเหตุส่งเสริมให้เพศชายมีความสนใจทางการ เมืองหรือเข้ายุ่งเกี่ยวทางการ เมืองมากกว่าเพศหญิง ในกรณีของการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของไทยก็เช่นกัน กล่าวคือ น่าจะมีความเป็นไปได้ว่า เพศที่แตกต่างกันจะส่งผลให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลแตกต่างกัน ดังกล่าวไปได้

จากการศึกษาความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลของข้าราชการ และประชาชน เมื่อพิจารณาตามเพศในทั้ง ๕ แง่มุมดังกล่าวแล้วได้พบว่า ข้าราชการ กับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งหมด ๓ แง่มุมด้วยกัน คือ ในแง่ของความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่น ในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการ เมือง และในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมือง สำหรับในอีก ๒ แง่มุมอันได้แก่ ความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองและความรู้สึกไม่ไว้วางใจการ เมืองนั้น จากการศึกษาราชการและประชาชนจำแนกตามเพศ ไม่พบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ค้วยเหตุที่ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นเมื่อพิจารณาตามเพศแตกต่างกันอยู่ ๓ แง่มุมจากทั้งหมด ๕ แง่มุม ผลการวิจัยดังกล่าวนี้จึงอาจสรุปได้ว่ามีความแตกต่างกันในความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามเพศ ซึ่งเป็นจริงตามสมมุติฐานของการวิจัยข้อที่ ๓

จะเห็นว่า เมื่อนำเพศเข้ามาร่วมพิจารณาเปรียบ เทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนในลักษณะที่เป็นตัวแปรควบคุม (control variable) แล้ว ได้ทำให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนซึ่งเดิมพบว่าไม่มีความแตกต่างกันเปลี่ยนแปลงผลเป็นมีความแตกต่างกันขึ้น จึงถือได้ว่า

เพศมีอิทธิพลต่อความรู้ สึกนิกคิทางการเมืองของข้าราชการและประชาชนได้จริง ผลการวิจัยก็พบว่า ผู้ที่มีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่มุมต่าง ๆ อยู่สูง มักจะได้อายุขัย ซึ่งทั้งนี้อาจจะเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับแนวความคิดทางคานิยม คังที่โคกถาวรถึงในเขางคนแควก็ไ้ ผลการวิจัยครั้งนี้เห็นว่าสอดคล้องกับงานวิจัยหลาย ผลงานในสหรัฐอเมริกา อังกฤษ และในอีกหลาย ๆ ประเทศในยุโรปที่พบว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง^๑ นอกจากนี้ ผลการวิจัยครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาภรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา^๒ ซึ่งพบว่า ปัจจัยทางประชากรและสังคมอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลเด่นชัดต่อความรู้ความเข้าใจ ความสนใจในการเมืองและทัศนคติที่มีต่อการเลือกตั้งของประชาชนก็คือเพศ ผลงาน วิจัยอีกผลงานหนึ่งที่ให้ผลในลักษณะเดียวกัน คือ ผลงานของ ชัยวัฒน์ รัชจร^๓ ซึ่งพบว่า เพศมีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระบบประชาธิปไตยและความ กระตือรือร้นในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองและการปกครอง โดยพบว่าเพศชาย มีความรู้ ความเข้าใจและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากกว่าเพศหญิง

^๑ Lester W. Milbrath, "Political Participation," in Howard A. Scarrow, Comparative Political Analysis : An Introduction (New York : Harper & Row, Publishes, 1969), pp.45-46.

^๒ วิภาภรณ์ ปราโมช ณ อยุธยา, "การศึกษาเรื่องทัศนคติทางการเมือง ความรู้ความเข้าใจและการสนใจในการเลือกตั้งของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิก สภาผู้แทนราษฎรในเขตกรุงเทพมหานคร วันที่ ๔ เมษายน ๒๕๑๘," (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๐).

^๓ ชัยวัฒน์ รัชจร, "ความเข้าใจทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทาง การเมืองของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณีประชาชนอำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ประเทศไทย," (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต แผนกวิชาการปกครอง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๒).

อายุกับความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

อายุนับว่าน่าจะเป็นคุณลักษณะสำคัญอย่างหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล เนื่องจากอายุของบุคคลเป็นเครื่องชี้ว่า บุคคลนั้นไต่ผ่านสภาพแวดล้อมทางสังคมและเรียนรู้ทางสังคมมานานเท่าใด ประสบการณ์ของบุคคลที่ผ่านมาในระยะเวลาที่แตกต่างกันย่อมมีผลให้เขาได้รับอิทธิพลจากสภาพแวดล้อมและเรียนรู้ทางสังคมในแนวทางที่แตกต่างกัน ในเมื่อแต่ละคนได้รับประสบการณ์หรือผ่านกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมที่แตกต่างกัน ความรู้สึกในลักษณะที่เป็นความสำนึกต่อเรื่องราวต่าง ๆ น่าจะมีความแตกต่างกันออกไปด้วย

จากผลการศึกษา เปรียบเทียบความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลระหว่างข้าราชการกับประชาชนในทั้ง ๕ อำเภอ เมื่อพิจารณาตามอายุแล้วได้ปรากฏผลตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๓๘-๔๕ ดังต่อไปนี้

ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น เมื่อนำตัวแปรตามอายุเข้ามาร่วมพิจารณาควกับตัวแปรตามอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) แล้วปรากฏว่า ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ นั่นคือ ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามอายุแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกับเมื่อยังไม่ได้นำอายุเข้ามาร่วมพิจารณาคว อายุที่แตกต่างกันก็สามารถทำให้ข้าราชการหรือประชาชนมีความเข้าใจการเมืองแตกต่างกันได้ (ตารางที่ ๓๘) โดยพบว่าผู้ที่มีอายุสูงเป็นผู้มีความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นสูงที่สุด ถัดไปคือผู้ที่มีอายุปานกลางและผู้ที่มีอายุต่ำแม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรตามอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นก็ยังคงเป็นไปในลักษณะเดิม การเป็นข้าราชการกับไม่ใช่ข้าราชการก็ทำให้มีความสำนึกแตกต่างกันได้โดยข้าราชการมีความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นสูงกว่าประชาชนหรือผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการแม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรตามอายุแล้วก็ตาม (ตารางที่ ๓๙)

ตารางที่ ๓๘ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น
ในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น เพื่อเปรียบเทียบ
ความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณา
ตามอายุ

ที่มาของการผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๘๕.๕๓๗	๓	๒๘.๕๑๒	๑๐.๑๓๖	๐.๐๐๐
อายุ	๑๗.๘๔๔	๑	๑๗.๘๔๔	๖.๑๒๖	๐.๐๑๔
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ อายุ	๕๘.๒๐๘	๒	๒๙.๑๐๔	๙.๙๙๓	๐.๐๐๐
	๗.๑๗๘	๒	๓.๕๘๙	๑.๒๓๒	๐.๒๙๓

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๓๘ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านอายุ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 7.26		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๗	๐.๓๓		๐.๒๖	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๕๓	-๐.๒๓		-๐.๑๘	
			๐.๑๕		๐.๐๒
อายุ					
- ต่ำ	๒๐๖	-๐.๓๘		-๐.๓๘	
- ปานกลาง	๑๗๕	๐.๒๘		๐.๒๓	
- สูง	๓๐	๐.๘๗		๐.๕๕	
			๐.๒๘		๐.๒๖
Multiple R ²					๐.๐๗๐
Multiple R					๐.๒๖๘

ในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง ข้าราชการกับประชาชน มีความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อนำตัวแปรด้านอายุเข้ามาร่วมพิจารณาด้วย (กับตัวแปรด้านอาชีพข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ) ปรากฏว่าค่าผลหลักของ ตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งหมายถึงว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อพิจารณาตามเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากอายุมีความสำคัญที่ทำให้เกิดความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันได้ (ตารางที่ ๔๐) โดยได้พบว่าคนที่มีอายุสูงเป็นผู้มีความสนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ถัดลงไป ได้แก่ผู้มีอายุปานกลาง และต่ำตามลำดับ แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้วยังคงมีผลที่ยังคงเดิม (ตารางที่ ๔๑)

ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง ข้าราชการกับประชาชนมีความรู้สึก ในประสิทธิภาพทางการเมืองไม่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกันก็ไม่มีผลให้เกิดความรู้สึกใน ประสิทธิภาพทางการเมืองแตกต่างกันไปด้วย เมื่อนำตัวแปรด้านอายุเข้ามาพิจารณาร่วมกับตัวแปร ด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) ก็ยังไม่พบว่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แต่อย่างไรก็ตาม แสดงว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อ การปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง เมื่อพิจารณาตามอายุไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างไรก็ตาม (ตารางที่ ๔๒)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๐ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น
ในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทาง
การเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน)
และตัวแปรด้านอายุ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่าง
ข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามอายุ

ที่มาของการผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วม ทางการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิตร้าอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๓๑๕.๖๒๘	๒	๑๐๕.๒๐๙	๔.๙๒๔	๐.๐๐๒
อายุ	๒๓๒.๘๓๓	๒	๑๑๖.๔๑๖	๖.๓๘๔	๐.๐๐๒
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ อายุ	๒๘.๒๖๖	๒	๑๔.๑๓๓	๐.๖๖๑	๐.๕๑๗

ตารางที่ ๔๑ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านอายุ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 21.24		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๗	๐.๓๕		๐.๒๒	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๓	-๐.๒๗		-๐.๑๕	
			๐.๑๗		๐.๐๘
อายุ					
- ต่ำ	๒๐๖	-๐.๔๒		-๐.๓๘	
- ปานกลาง	๑๗๔	๐.๖๗		๐.๖๔	
- สูง	๓๐	๑.๖๕		๑.๖๗	
			๐.๑๘		๐.๑๘
Multiple R ²					๐.๐๓๕
Multiple R					๐.๑๘๘

ตารางที่ ๘๖ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น
ในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปร
ด้านอายุ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่าง
ข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาด้านอายุ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทาง การเมือง			F	ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม		
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๒๒.๒๐๓	๓	๒๐.๗๓๔	๑.๘๓๓	๐.๑๔๐
อายุ	๒๓.๒๗๒	๑	๒๓.๒๗๒	๒.๐๕๘	๐.๑๕๒
คาบปฏิกริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ อายุ	๒๘.๖๘๒	๒	๑๔.๘๖๒	๑.๓๑๓	๐.๒๓๐
	๒๖.๔๓๓	๒	๑๓.๒๑๗	๑.๑๖๘	๐.๓๑๒

ในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองก็เช่นกัน อาชีพที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) และอายุที่แตกต่างกันต่างไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองแตกต่างกัน แต่อย่างไร เมื่อนำตัวแปรทั้งสองเข้ามาพิจารณาด้วยกัน ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ก็ยังไม่มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งหมายถึงว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง เมื่อพิจารณาค่าอายุแล้วไม่พบความแตกต่างทางสถิติแต่อย่างใดเช่นกัน (ตารางที่ ๔๓)

สำหรับในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง ได้พบว่าอาชีพที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) ไม่ได้ทำให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองที่แตกต่างกัน แต่อายุที่แตกต่างกันสามารถทำให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองแตกต่างกันออกไปได้ และเมื่อนำตัวแปรค่าอายุเข้ามาพิจารณาพร้อมกับตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้ว ได้พบว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีความสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ขึ้น แสดงว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองเมื่อพิจารณาค่าอายุแล้วมีความแตกต่างทางสถิติ (ตารางที่ ๔๔) ภายหลังจากพิจารณาผลต่อความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองของข้าราชการหรือประชาชนได้โดยจากการวิจัยพบว่า ผู้มีอายุต่ำ จะมีความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองสูงที่สุด ถัดลงไปได้แก่ผู้ที่มีอายุปานกลางและผู้ที่มีอายุต่ำตามลำดับ แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้วก็ตาม ผลก็ยังเป็นไปตามลำดับเช่นเดิม (ตารางที่ ๔๕)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ ๔๓ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านอายุ เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามอายุ

ที่มาของการผันแปร	ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๑๑๑.๒๗๔	๓	๓๗.๐๕๑	๑.๐๓๓	๐.๓๖๐
อายุ	๔๗.๒๔๑	๑	๔๗.๒๔๑	๑.๓๖๗	๐.๒๔๓
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ อายุ	๕๕.๕๖๖	๒	๒๗.๗๗๓	๐.๘๖๑	๐.๔๒๓
	๓๒.๐๘๔	๒	๑๖.๐๔๒	๐.๖๖๔	๐.๖๒๕

ตารางที่ ๔๔ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านอายุ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาคตามอายุ

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๑๐.๕๕๐	๑	๑๐.๕๕๐	๐.๓๑๘	๐.๕๓๓
อายุ	๓๑๕.๒๒๓	๒	๑๕๗.๖๑๑	๔.๓๕๐	๐.๐๐๕
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interactions)					
อาชีพ อายุ	๓๔.๕๕๓	๒	๑๗.๒๗๖	๐.๕๑๘	๐.๕๕๖

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้ใจการเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และ
ตัวแปรด้านอายุ

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 33.58		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกไม่ไว้ใจการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๗	-๐.๓๔		-๐.๒๐	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๓	๐.๒๗		๐.๑๔	
			๐.๐๖		๐.๐๓
อายุ					
- ต่ำ	๒๐๖	๐.๕๐		๐.๘๖	
- ปานกลาง	๑๗๔	-๐.๗๘		-๐.๗๔	
- สูง	๓๐	-๑.๖๕		-๑.๖๓	
			๐.๑๖		๐.๑๕
Multiple R ²					๐.๐๒๖
Multiple R					๐.๑๖๒

จากการศึกษาความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการ และประชาชน เมื่อพิจารณาตามอายุหรือเมื่อมีการควบคุมอายุแล้ว ได้พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันออกไปทั้งหมด ๓ แง่มุมด้วยกัน คือ ในแง่ของความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่น ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองและ ในแง่ของความรู้สึกไม่เข้าใจการ เมือง ส่วนในอีก ๒ แง่มุม อันได้แก่ ความรู้สึกในประสิทธิภาพ ทางการ เมือง และ ความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองนั้น จากการ ศึกษาเปรียบเทียบความสำนึกต่อ การปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนตามอายุแล้ว ไม่พบว่ามี ความแตกต่างกันทางสถิติ แต่อย่างใด จากผลการวิจัยดังกล่าว เนื่องจากได้พบความแตกต่างกัน ในความสำนึกต่อการ ปกครองท้องถิ่นเมื่อพิจารณาตามอายุอยู่ ๓ แง่มุมจากทั้งหมด ๕ แง่มุม จึงถือได้ว่า ความสำนึก ต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการกับประชาชน เมื่อพิจารณาตามอายุแล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานของการวิจัยข้อที่ ๔

ผลการวิจัยในส่วนนี้ได้ผลสรุปอย่างหนึ่งว่า อายุมีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดทาง การเมืองของมนุษย์ได้อย่างหนึ่ง อย่างไรก็ตามอิทธิพลของอายุก็ยังไม่อาจอธิบายได้อย่าง แน่ชัดว่า ผู้ที่มีความสำนึกทางการเมืองสูงจะได้แก่ผู้ที่มีอายุสูงหรืออายุต่ำแน่ เพราะจากผลการวิจัยได้พบว่าผู้ที่ยังมีอายุสูงจะยิ่งมีความเข้าใจการ เมืองท้องถิ่นสูง มีความ สนใจและเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองสูง แต่ในแง่ของความไม่เข้าใจการ เมืองกลับปรากฏว่า มีอยู่สูงในกลุ่มของผู้มีอายุน้อย ผลงานวิจัยครั้งนี้จึงนับว่าไม่ค่อยสอดคล้องกับผลงานของ ร.ศ.ศ.มณฑล มือนันต์ ซึ่งชนชั้นนำในจังหวัดสิงห์บุรีและพบว่า บุคคลชั้นนำที่มีอายุมากจะมี วัฒนธรรมทางการเมืองแบบอำนาจนิยมมากกว่าบุคคลชั้นนำที่มีอายุน้อย แต่มีวัฒนธรรมทาง การเมืองแบบประชาธิปไตยน้อยกว่าบุคคลชั้นนำที่มีอายุน้อย

ร.ศ.ศ.มณฑล มือนันต์, "วัฒนธรรมทางการเมืองของบุคคลชั้นนำท้องถิ่น : ศึกษาเฉพาะกรณีบุคคลชั้นนำ จังหวัดสิงห์บุรี".

ระดับรายได้กับความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

การจัดรูปแบบการปกครองที่มีลักษณะเป็นการปกครองตนเองโดยประชาชนนั้น ประชาชนจะต้องสามารถช่วยตัวเองได้ และมีเวลาเหลือจากการ ประกอบอาชีพพอที่จะให้ความสนใจและเข้าร่วมในกิจกรรมทางการเมือง ในประเทศที่คนมีอาชีพการงานมั่นคง มีรายได้โดยเฉลี่ยสูง คนยอมไม่หวังพึ่งรัฐบาลให้ช่วยเหลือคนในเรื่องส่วนตัวและถือเป็นหน้าที่ของคนที่จะต้องช่วยตัวเอง ฐานะทางเศรษฐกิจที่มั่นคงทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตัวเอง และเชื่อมั่นในความสามารถของคนที่จะแก้ปัญหาของตน นอกจากนี้การที่ประชาชนมีอาชีพ การงานดีหรือรายได้สูง ยังทำให้ประชาชนมีเวลาเหลือพอจากการประกอบอาชีพ สำหรับ ศึกษาความรู้เกี่ยวกับปัญหาของบ้านเมืองและติดตามตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลได้ ส่วนในประเทศที่คนส่วนใหญ่มีความยากจน ความสนใจของคนจะไปเน้นอยู่ที่เรื่องปากเรื่องท้อง คนจะหมกมุ่นแต่การแก้ปัญหาเฉพาะหน้าว่าจะทำอย่างไรจึงจะมีกินมีใช้ในวันพรุ่งนี้ ไม่มีเวลา สำหรับคิดเรื่องการเมืองซึ่งเป็นเรื่องอยู่ห่างไกลตัว เขาและสลัมชั้นร้อนเกินกว่าที่คนอย่างเขา จะเข้าใจ

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลก็อยู่ในเงื่อนไขลักษณะเดียวกัน ความสำเร็จของการปกครองท้องถิ่นดังกล่าว น่าจะเป็นความจริงได้มากขึ้นหากประชาชนในเทศบาลส่วนใหญ่ มีอาชีพการงานมั่นคงที่ระดับรายได้สูง นั่นหมายความว่า ระดับรายได้ที่แตกต่างกันน่าจะเป็น คุณลักษณะอย่างหนึ่งที่ทำให้ประชาชนในเทศบาลมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบนี้ แตกต่างกันออกไปได้ด้วยเช่นกัน

ประเสริฐ แยมกลิ่นฟุ้ง, "สังคมวิทยาการเมือง : ประชาธิปไตยในแง่ของ สังคมวิทยา," ใน ประมวล นันทิยะกุล (บรรณาธิการ) การเมืองและสังคม, หน้า ๒๒๘.

ผลการศึกษเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล ระหว่างข้าราชการกับประชาชนในทั้ง ๕ แง่มุม เมื่อพิจารณาตามรายได้ ปรากฏว่าให้ผลตามที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ ๔๖-๕๓ ดังต่อไปนี้

ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น ได้พบว่า การมีอาชีพที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) และการมีระดับรายได้ที่แตกต่างกันต่างมีผลทำให้มีความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นได้ เมื่อนำตัวแปรทางด้านอาชีพและระดับรายได้ดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกัน ปรากฏว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ให้ค่าที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งแสดงว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น เมื่อพิจารณาตามรายได้แล้วมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ ๔๖) จากรายละเอียดอีกได้พบว่า ข้าราชการมีความเข้าใจการเมืองสูงกว่าประชาชนหรือผู้ที่ไม่ใช่ข้าราชการ แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางด้านรายได้แล้ว และผู้ที่ยิ่งมีรายได้สูงจะยิ่งมีความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นดีกว่าผู้ที่มีรายได้น้อยลงและต่ำตามลำดับ แม้ว่าจะได้มีการควบคุมตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) แล้วก็ตาม (ตารางที่ ๔๗)

ในแง่ของความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า การมีอาชีพที่แตกต่างกันหรือการเป็นข้าราชการและไม่ใช่ข้าราชการ ไม่ได้ทำให้เกิดความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผู้ที่มีระดับรายได้แตกต่างกันกลับมีความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกันได้ เมื่อนำตัวแปรด้านอาชีพและระดับรายได้ดังกล่าวมาวิเคราะห์ร่วมกันปรากฏว่า ผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงอาจสรุปได้ว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง เมื่อพิจารณาตามรายได้แล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ ๔๘) ในส่วนของรายละเอียดนั้นพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงขึ้น จะยิ่งเป็นผู้ที่มีความสนใจ

และเข้ามีส่วนร่วมทางการ เมืองสูงตามขึ้นไปตามลำดับ แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทาง
ด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) แล้วยังตาม (ตารางที่ ๔๕)

ในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมือง จากการวิจัยได้พบว่าทั้งอาชีพ
ที่แตกต่างกัน (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) และการมีรายได้ที่แตกต่างกันต่างไม่ทำให้
เกิดความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองในระดับท้องถิ่นแตกต่างกันแต่อย่างใด นอกจากนี้
เมื่อนำตัวแปรด้านอาชีพและตัวแปรทางด้านอาชีพและตัวแปรทางด้านรายได้เข้ามาวิเคราะห์
ร่วมกัน ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) ก็ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ ๐.๐๕ แสดงว่า ข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ
ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการ เมืองเมื่อพิจารณาตามรายได้แล้วไม่มีความแตกต่างกันอีกด้วย
(ตารางที่ ๕๐)

ในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง ความแตกต่างกันในอาชีพ (ข้าราชการ
ไม่ใช่ข้าราชการ) จะไม่ทำให้เกิดความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองที่พึงมีในระดับท้องถิ่น แต่ความ
แตกต่างกันทางรายได้จะทำให้เกิดความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองที่แตกต่างกันขึ้นได้ เมื่อนำ
ตัวแปรทางด้านอาชีพและรายได้ดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกันได้ทำให้ค่าผลหลักของตัวแปรอิสระ
ทั้งสองมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งแสดงว่าข้าราชการกับประชาชนจะมีความสำคัญ
ต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมืองเมื่อพิจารณาตามเพศแล้วมีความ
แตกต่างกันขึ้น (ตารางที่ ๕๑) จึงนับได้ว่ารายได้มีอิทธิพลต่อความสำคัญในแง่ดังกล่าวพอสมควร
โดยพบว่าผู้ที่มีรายได้สูงจะมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ดังกล่าวสูงขึ้นไปด้วยเป็น
ลำดับ แม้ว่าจะมีการควบคุมตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) แล้วยังตาม
(ตารางที่ ๕๒)

สำหรับในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง จากการวิจัยได้พบว่า ความแตกต่าง
กันทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และความแตกต่างกันทางรายได้ ต่างไม่มีผล
ให้เกิดความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด แม้ว่าจะนำ
ตัวแปรทางด้านอาชีพและรายได้ดังกล่าวมาพิจารณาร่วมกัน ก็ไม่ทำให้ค่าผลหลักของ

ตัวแปรอิสระทั้งสอง (main effects) มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ขึ้น ซึ่ง
แสดงว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึก
ไม่ไว้วางใจการเมือง เมื่อพิจารณาตามรายได้แล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติแต่อย่างใด (ตารางที่ ๕๓)

จากการศึกษาความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการ
กับประชาชนเมื่อพิจารณาตามรายได้ในทั้ง ๕ แง่มุมดังกล่าวแล้วได้พบว่า รายได้มีส่วนทำให้
ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกันออกไปอยู่ ๓ แง่มุม
ด้วยกัน คือ ในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่นในแง่ของความสนใจและเข้ามีส่วนร่วม
ทางการเมือง และในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง ส่วนในแง่ของความรู้สึกใน
ประสิทธิภาพทางการเมืองและความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมืองนั้น เมื่อพิจารณาตามรายได้แล้ว
ไม่พบว่ามีส่วนทำให้ข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นแตกต่างกัน
แต่อย่างใด เนื่องจากผลการวิจัยได้พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำนึกต่อการ
ปกครองท้องถิ่นเมื่อพิจารณาตามรายได้แตกต่างกันอยู่ ๓ แง่มุมจากทั้งหมด ๕ แง่มุมด้วยกัน
จึงอาจสรุปได้ว่า ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการกับ
ประชาชน เมื่อพิจารณาตามรายได้แล้วมีความแตกต่างกันจริงตามสมมุติฐานของการวิจัย
ข้อที่ ๕

รายได้จึงนับว่ามีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิดทางการเมืองได้อย่างหนึ่ง โดยพบว่า
บุคคลยิ่งมีรายได้สูงมักจะยิ่งมีความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นสูงขึ้น ผลงานวิจัยในส่วนนี้
จึงนับว่าสอดคล้องกับแนวความคิดดังที่กล่าวในข้างต้น นอกจากนั้นผลงานวิจัยครั้งนี้ยัง
สอดคล้องกับงานวิจัยครั้งหนึ่งในสหรัฐอเมริกา ซึ่งพบว่าบุคคลยิ่งมีรายได้สูงจะยิ่งมี
ความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมืองสูงตามไปด้วย และบุคคลที่ยังมีรายได้ต่ำจะยิ่งขาด
ความสนใจต่อกิจการของบ้านเมือง (sense of involvement in public)
มากขึ้น^๑

^๑ Gabriel Almond, The American People and Foreign Policy,
Broom and Philip Selznick Sociology : A Text with Adapted readings,
Fourth Edition, p.528.

ตารางที่ ๘ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น
โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่าอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปร
ค่านายได้ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่าง
ข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาค่านายได้

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิตรอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๑๒.๕๒๘	๑	๑๒.๕๒๘	๔.๓๖๖	๐.๐๓๗
รายได้	๘๑.๕๓๒	๒	๔๐.๓๖๖	๑๔.๒๐๖	๐.๐๐๐
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ รายได้	๑.๒๔๑	๒	๐.๖๒๐	๐.๒๒๕	๐.๗๕๕

ตารางที่ ๔๗ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านรายได้

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 7.26		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความเข้าใจการเมืองท้องถิ่น			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๗	๐.๓๓		๐.๕๒	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๓	-๐.๒๓		-๐.๑๕	
			๐.๑๕		๐.๑๐
รายได้					
- ต่ำ	๑๒๘	-๐.๓๒		-๐.๖๖	
- ปานกลาง	๑๕๗	๐.๒๔		๐.๒๑	
- สูง	๑๒๔	๐.๔๔		๐.๔๒	
			๐.๒๘		๐.๒๖
Multiple R ²					๐.๐๘๘
Multiple R					๐.๒๘๗

ตารางที่ ๔๘ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านรายได้ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามรายได้

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่น ในแง่ของความสนใจและการเข้ามี ส่วนร่วมทางการเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อัตราอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๒๖๑.๖๔๙	๓	๘๗.๒๑๕	๔.๐๖๔	๐.๐๐๓
รายได้	๑๐.๘๓๓	๑	๑๐.๘๓๓	๐.๕๑๐	๐.๔๗๖
คาบฏิกิริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ รายได้	๒๑๘.๘๕๐	๒	๑๐๙.๔๒๕	๕.๐๘๘	๐.๐๐๓
	๔๓.๕๔๐	๒	๒๑.๗๗๐	๑.๐๑๔	๐.๓๖๔

ตารางที่ ๔๕ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านรายได้

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 21.24		ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความสนใจและการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๓	๐.๓๘		๐.๒๐	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๓	-๐.๒๓		-๐.๑๔	
			๐.๐๗		๐.๐๘
รายได้					
- ต่ำ	๑๒๘	-๑.๑๕		-๑.๑๐	
- ปานกลาง	๑๕๓	๐.๕๕		๐.๕๓	
- สูง	๑๒๘	๐.๕๐		๐.๕๘	
			๐.๑๗		๐.๑๖
Multiple R ²					๐.๐๒๘
Multiple R					๐.๑๗๑

ตารางที่ ๕๐ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านรายได้ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามรายได้

ที่มาของการผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของความรู้สึกในประสิทธิภาพทางการเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของกำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๑๒๕.๘๕๑	๓	๔๓.๒๘๓	๓.๘๓๕	๐.๐๕๑
รายได้	๑๓.๑๕๕	๑	๑๓.๑๕๕	๑.๕๑๕	๐.๒๑๘
คาบปฏิริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ รายได้	๕๓.๐๑๓	๒	๒๖.๕๐๖	๒.๕๒๕	๐.๐๘๑
	๓.๑๖๖	๒	๑.๕๘๓	๐.๓๑๓	๐.๗๒๘

ตารางที่ ๕๑ การวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญต่อการปกครอง
ท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง
โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน)
และตัวแปรค่านรายได้ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของ
คะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามรายได้

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง			ระดับนัยสำคัญ	
	ผลรวมของ กำลังสอง	อิตร้าอิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของ ผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๔๘๔.๔๘๓	๓	๑๖๑.๔๙๔	๔.๓๘๘	๐.๐๐๓
รายได้	๒๒.๐๒๓	๑	๒๒.๐๒๓	๐.๖๕๓	๐.๔๒๐
คาปฏิกริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ รายได้	๔๓๒.๓๕๕	๒	๒๑๖.๓๓๘	๖.๔๑๖	๐.๐๐๒
	๐.๐๓๒	๒	๐.๐๑๖	๐.๐๐๐	๑.๐๐๐

ตารางที่ ๕๒ การวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของคะแนนความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรด้านอาชีพ (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรด้านรายได้

ค่าเฉลี่ยทั้งหมด (grand mean) = 32.95		ความสำนึกต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ของ ความรู้สึกในหน้าที่พลเมือง			
ตัวแปรอิสระ และกลุ่มย่อย	จำนวน (N)	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ไม่ควบคุม	ETA	ค่าเฉลี่ย เบี่ยงเบน ควบคุม	BETA
อาชีพ					
- ข้าราชการ	๑๖๗	๐.๔๓		๐.๒๙	
- ไม่ใช่ข้าราชการ	๒๔๓	-๐.๒๙		-๐.๒๐	
			๐.๐๖		๐.๐๘
รายได้					
- ต่ำ	๑๒๙	-๐.๙๒		-๐.๘๔	
- ปานกลาง	๑๕๗	-๐.๕๐		-๐.๕๔	
- สูง	๑๒๘	๑.๕๘		๑.๕๖	
			๐.๑๘		๐.๑๘
Multiple R ²					๐.๐๓๓
Multiple R					๐.๑๘๕

ตารางที่ ๕๓ การวิเคราะห์ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในแง่ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง โดยวิเคราะห์ตัวแปรค่าน้ำดื่ม (ข้าราชการ ประชาชน) และตัวแปรค่าน้ำดื่ม เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระหว่างข้าราชการกับประชาชนเมื่อพิจารณาตามรายได้

ที่มาของความผันแปร	ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในแง่ ของความรู้สึกไม่ไว้วางใจการเมือง				ระดับนัยสำคัญ
	ผลรวมของกำลังสอง	อิสระ (DF)	ค่าเฉลี่ยของผลรวม	F	
ผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects)					
อาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ)	๕๐.๓๓๕	๓	๑๖.๗๗๘	๐.๕๐๒	๐.๖๘๑
รายได้	๓๘.๕๑๓	๑	๓๘.๕๑๓	๑.๐๓๓	๐.๓๑๐
การปฏิริยาสองทาง (2-way interaction)					
อาชีพ รายได้	๓.๓๖๖	๒	๑.๖๘๓	๐.๑๑๖	๐.๘๘๐
	๘๘.๒๑๔	๒	๔๔.๑๐๗	๑.๒๖๘	๐.๒๖๑

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลของข้าราชการกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ครั้งนี้ได้พบว่า ข้าราชการกับประชาชนในเขตเทศบาลเมืองนครสวรรค์ต่างมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบดังกล่าวอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างต่ำ เช่นเดียวกันและเมื่อทำการเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวระหว่างข้าราชการกับประชาชนแล้วไม่พบว่ามีแตกต่างกันแต่อย่างใด

การศึกษา เพศ อายุ และรายได้พบว่ามิอิทธิพลต่อความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของประชาชนและข้าราชการอยู่สูงพอสมควร กล่าวคือ มิอิทธิพลสูงกว่าตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) เหตุผลที่ยืนยันว่า การศึกษา เพศ อายุ และรายได้มิอิทธิพลสูงจริงก็คือ จากผลการวิจัยได้ปรากฏว่าเมื่อนำตัวแปรต่าง ๆ เหล่านี้เข้าร่วมพิจารณาในลักษณะของการควบคุมการเปรียบเทียบความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในรูปแบบดังกล่าวแล้วได้ทำให้ความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นของข้าราชการกับประชาชนเกิดความแตกต่างกันขึ้น ทั้งที่เดิมทีนั้นไม่พบว่าข้าราชการกับประชาชนมีความสำคัญดังกล่าวแตกต่างกัน นอกจากนั้นเมื่อพิจารณาค่าความสามารถของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม (ETA) ตามตารางวิเคราะห์การจำแนกหมู่เพื่อวิเคราะห์คะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวในทุกตารางก็ได้พบว่า ตัวแปรทางด้านการศึกษา เพศ อายุ และรายได้ มิอิทธิพลต่อตัวแปรตามสูงกว่าตัวแปรทางด้านอาชีพ (ข้าราชการ ไม่ใช่ข้าราชการ) จริงอีกด้วย

จากรายละเอียดของการวิจัยได้พบว่า ผู้ที่ยังมีการศึกษาหรือรายได้สูงขึ้นไปเท่าใดจะยิ่งมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงขึ้นตามไปด้วย เพศชายมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงกว่าเพศหญิง แต่การมีอายุสูงขึ้นนั้นว่ายังไม่อาจยืนยันได้ว่าจะทำให้มีความสำคัญสูงขึ้นตามไปด้วย เนื่องจากได้พบว่าผู้ที่มีอายุสูงขึ้นจะมีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นสูงขึ้นในบางแง่มุมเท่านั้น ในแง่มุมอื่น ๆ บางแง่มุมของความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวกลับพบว่าผู้ที่มีอายุสูงขึ้น มีความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นต่ำลง อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยก็ได้ยืนยันว่าอายุมิอิทธิพลต่อความสำคัญในการปกครองท้องถิ่นดังกล่าวอยู่อย่างแน่ชัด แต่ไม่อาจกำหนดทิศทางที่แน่นอนได้ดังกล่าว

อนึ่ง จากตารางการวิเคราะห์การผันแปรของคะแนนความสำคัญในการปกครองท้องถิ่น ที่ได้แสดงไว้ในทุกแง่มุม และในทุกตารางจะพบว่า ค่าปฏิกริยาสองทาง (two-way interaction) หรือค่าปฏิกริยา หรืออิทธิพลระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันเองไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ แต่อย่างใด ซึ่งนับว่าไม่ทำให้เกิดอุปสรรคในการนำสถิติดังกล่าวมาใช้ ค่าทางสถิติอย่างหนึ่ง ได้แก่ ค่าสหสัมพันธ์แบบพหุ (multiple correlation) หรือค่า R ซึ่งเป็นค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตามทั้งสามในตารางการวิเคราะห์การจำแนกพหุของคะแนนความสำคัญต่อการปกครองท้องถิ่นในทุกตารางจึงได้แสดงไว้ข้างต้นนั้น เป็นเพียงค่าของความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่ไม่มีทิศทาง แต่รู้ว่าตัวแปรแต่ละตัวมีความสัมพันธ์ต่อกันอยู่ โดยพบว่า ค่าสหสัมพันธ์ในทุกตารางดังกล่าวมีค่าน้อยกว่า ๑ มาก หรือมีค่าไม่มากนัก ดังนั้นการอธิบายในเรื่องนี้จึงสามารถใช้สถิติอย่างอื่นอธิบายได้ชัดเจนมากกว่า เช่น การพิจารณาค่าผลหลักของตัวแปรอิสระ (main effects) ซึ่งเป็นการบ่งชี้ถึงความสามารถของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตามได้โดยตรง และสามารถอธิบายระดับความสัมพันธ์ได้ด้วยความสำคัญทางสถิติ.

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย